

Persbericht

26 maart 2012

Oratie: leraren ontplooiën zich beter door gespreid leiderschap

Gespreid leiderschap zorgt ervoor dat leraren beter hun talenten kunnen benutten en ontwikkelen. Talentontwikkeling van leraren draagt meer bij aan de kwaliteitsverbetering van het onderwijs dan het voortdurend sturen en afrekenen op prestatieafspraken. Dat stelt prof. dr. Joseph Kessels, hoogleraar Opleidingskundig leiderschap aan de Open Universiteit, in zijn oratie op 30 maart 2012. Gespreid leiderschap is gebaseerd op expertise; per onderwerp kan de voortrekkersrol bij een andere leraar liggen.

Kessels stelt ook dat leraren hun bekwaamheden kunnen versterken door samen onderzoek te doen naar lastige vraagstukken die ze in de klas tegenkomen. Hij houdt zijn oratie: 'Leiderschapspraktijken in een professionele ruimte' op 30 maart 2012 om 16.00 uur bij de Open Universiteit in Heerlen. De leerstoel Opleidingskundig Leiderschap valt onder het Ruud de Moor Centrum (RdMC) en richt zich op het verbinden van lerende leraren en de wijze waarop schoolleiders de bekwaamheidsontwikkeling van hun teams kunnen stimuleren.

Leiderschap los van hiërarchie

Leiderschap is gespreid wanneer het in verschillende situaties bij verschillende mensen ligt. Wanneer bijvoorbeeld een nieuwe lesmethode gekozen moet worden neemt de ene leraar het voortouw, in een volgende situatie is een andere leraar de leider omdat hij of zij veel kennis heeft van ict. Dit staat dus los van een hiërarchische manier van leidinggeven. Gespreid leiderschap stimuleert dat leraren samen problemen oplossen en zich professionaliseren. Een hiërarchische manier van sturen kan juist negatieve effecten hebben op bekwaamheidsontwikkeling, omdat werknemers dan minder geneigd zijn initiatieven te nemen en vooral instructies zullen volgen.

Onderzoekende leraar

Leraren kunnen zich verder bekwaamen door zelf onderzoek te doen naar lastige praktijkproblemen, zoals het motiveren van zwakke leerlingen of het maatwerk bieden in een grote klas, 'Onderzoek doe je allereerst omdat je ergens nieuwsgierig naar bent. Pas daarna ga je op zoek naar het gereedschap om dat onderzoek te doen. Methoden van onderzoek opleggen in verplichte cursussen, werkt niet,' aldus Kessels.

Kloof onderwijsonderzoek overbruggen

Joseph Kessels is verbonden aan het RdMC, een onderzoekscentrum van de Open Universiteit, dat wil bijdragen aan de professionalisering van leraren op de werkplek. Kessels is van mening dat onderwijsonderzoek in Nederland van een zeer hoog niveau is, maar ver verwijderd is geraakt van de onderwijspraktijk. 'Die kloof kunnen we overbruggen door leraren bij het onderzoek te betrekken als mede-onderzoeker. Dat is belangrijk voor de gezamenlijke kennisontwikkeling en voor de toepassing van de resultaten in het onderwijs. Het geeft voldoening, maakt je trots op je vak, en versterkt de verbinding met je collega's.'

Over Joseph Kessels

Prof. dr. J.W.M. Kessels (1952) studeerde andragologie aan de Universiteit van Amsterdam in 1979. Hij promoveerde cum laude aan de Universiteit Twente op het onderwerp 'Design Standards for Curriculum Consistency in Corporate Education'. Hij verzorgde talloze wetenschappelijke en praktijkgerichte publicaties over het ontwerp van leeromgevingen ten behoeve van kennisproductiviteit, innovatie en de ontwikkeling van sociaal kapitaal. In 1977 richtte hij met Cora Smit het internationaal adviesbureau Kessels & Smit op, dat zich specialiseert in Human Resource Development, en waaraan hij tot 2010 verbonden is gebleven. Van 1998 tot 2002 adviseerde hij het ministerie van OCW over duale academische opleidingen. Hij leidde projecten in het bedrijfsleven, het onderwijs, de gezondheidszorg en de overheid op het gebied van bekwaamheidsontwikkeling ten behoeve van duurzame innovatie. Van 1995 tot 2001 was hij houder van de leerstoel Human Resource Development aan de Universiteit Leiden. Hij combineert zijn leerstoel aan de Open Universiteit met die van hoogleraar Human Resource Development aan de Universiteit Twente, waar hij sinds 2000 werkzaam is. Tot 2008 was hij decaan van TSM Business School, opgericht door de Universiteit Twente.

Noot voor de redactie: Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Imi Lau, communicatieadviseur Ruud de Moor Centrum, tel. 06-21112448.

Algemene informatie over het Ruud de Moor Centrum staat op www.rdmc.nl. Algemene informatie over de Open Universiteit staat op www.ou.nl.